

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Β΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Στοιχεία για τη δεκαετία του 2010»

Συγγραφή: ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΑΛΑΝΟΣ

Εφαρμογή: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΚΗΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Στοιχεία για τη δεκαετία του 2010

Εφαρμογή σεναρίου

Νικόλαος Κούκης

Δημιουργία σεναρίου

Ανδρέας Γαλανός

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική λογοτεχνία

Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

3^ο Γυμνάσιο Κηφισιάς

Χρονολογία

Από 17-02-2015 έως 10-03-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

—

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Έξι διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος: Ψηφιακή τάξη σχολείου (πλατφόρμα moodle) (<http://3gym-kifis.att.sch.gr/eclass>)¹.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Σύμφωνα με το συνταγμένο σενάριο, η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση προϋποθέτει έναν εκπαιδευτικό που δεν αντιμετωπίζει τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου ως μετάδοση πληροφοριών ή ως μια διαδικασία «ορθής» ανάγνωσής του, αλλά ως μια ανοιχτή και δυναμική διαδικασία συμπαράγωγής νοήματος στην οποία οι μαθητές έχουν ενεργό ρόλο. Το γεγονός ότι η εφαρμογή αυτή ήταν η δεύτερη κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά με το ίδιο τμήμα μαθητών είχε ως αποτέλεσμα την πρότερη εξοικείωσή τους με την ανάληψη ενεργού ρόλου στη διαδικασία μάθησης.

Ακόμη, η προηγούμενη εξοικείωση τόσο του εκπαιδευτικού όσο και των μαθητών με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας διευκόλυνε την ομαλή εφαρμογή του σεναρίου.

Τέλος, εξασφαλίστηκε εξ αρχής η δυνατότητα χρήσης της αίθουσας πληροφορικής του σχολείου αλλά όχι για συνεχόμενο διδακτικό δίωρο. Για τις ανάγκες εφαρμογής του σεναρίου δημιουργήθηκε συγκεκριμένη ενότητα εντός της ψηφιακής τάξης του σχολείου. Οι μαθητές από την προηγούμενη εφαρμογή είχαν ήδη λάβει προσωπικό «όνομα χρήστη» (username) και «συνθηματικό» (password) και είχαν ήδη εξοικειωθεί με τη διαχείριση της ψηφιακής τάξης (πλατφόρμα moodle).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ανδρέας Γαλανός, *Στοιχεία για τη δεκαετία του 2010*, Νεοελληνική Λογοτεχνία Β΄ Γυμνασίου, 2014

---

¹ Η πορεία εφαρμογής και όλες οι εργασίες των μαθητών βρίσκονται αναρτημένες στην ενότητα της ψηφιακής τάξης (πλατφόρμα moodle) που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες εφαρμογής του συγκεκριμένου σεναρίου.

Το σενάριο αντλεί

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου της σχολικής χρονιάς 2014-2015 στο πλαίσιο του μαθήματος των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β΄ Γυμνασίου.

Το αρχικό συνταγμένο σενάριο είχε στόχο από τη μια να φέρει σε επαφή τους μαθητές² και τις μαθήτριες με ένα ιδιαίτερο έργο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, το *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60* του Θανάση Βαλτινού και, από την άλλη, με αφορμή το συγκεκριμένο κείμενο να θέσει προβληματισμούς σχετικά με την ιστορικότητα των κειμενικών ειδών και των συμβάσεών τους. Οι συγκεκριμένοι στόχοι υιοθετήθηκαν στο μέτρο του δυνατού και κατά την εφαρμογή του σεναρίου.

Αρχικά, οι μαθητές κλήθηκαν να αναζητήσουν στοιχεία για τη δεκαετία του 1960 και να κατασκευάσουν ένα κολάζ που να αναδεικνύει τα σημαντικότερα από αυτά. Η δραστηριότητα είχε στόχο να εξοπλίσει τους μαθητές με το απαραίτητο αναφορικό υλικό, για να μπορέσουν να μελετήσουν τα κείμενα που τους δόθηκαν. Στη συνέχεια, οι ομάδες κλήθηκαν να εντοπίσουν θέματα που χαρακτηρίζουν την εποχή μας και να συζητήσουν τις διαφορές που παρατηρούν σε σχέση με τη δεκαετία του 1960. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στα νέα κειμενικά είδη που προέκυψαν στα σύγχρονα ψηφιακά μέσα. Το σενάριο ολοκληρώθηκε με συζήτηση σχετικά με τη σύγκριση των στοιχείων των δύο δεκαετιών.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου, εξαιτίας του ωρολογίου προγράμματος, δεν τηρήθηκε η κατανομή σε δίωρα αλλά πραγματοποιήθηκαν έξι συναντήσεις της μιας διδακτικής ώρας η καθεμιά.

---

² Στο εξής το αρσενικό γραμματικό γένος (π.χ. οι μαθητές) θα περιλαμβάνει και το θηλυκό για λόγους οικονομίας και αποφυγής επαναλήψεων..

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η παρούσα εφαρμογή, ακολουθώντας το σκεπτικό του συνταγμένου σεναρίου, χρησιμοποίησε ως σημείο αναφοράς αποσπάσματα από το πεζογράφημα του Θανάση Βαλτινού «Στοιχεία για τη δεκαετία του '60», ένα έργο που ανθίσταται με ποικίλους τρόπους στις συνήθεις μυθιστορηματικές συμβάσεις με τις οποίες είναι εξοικειωμένος ο αναγνώστης. Πρόκειται για ένα κολάζ δημόσιων και ιδιωτικών ντοκουμέντων που καταγράφουν και ζωντανεύουν ποικίλες πτυχές της δεκαετίας του 1960. Αν τα κειμενικά είδη που επιλέγει ο Βαλτινός για το μυθιστόρημά του αναδεικνύουν τη φυσιογνωμία, τον χαρακτήρα και την ιδεολογία της εποχής του 1960, μπορούμε να αναρωτηθούμε αντιστοίχως για τα δεσπόζοντα κειμενικά είδη της εποχής μας και τη σχέση τους με τη σημερινή πραγματικότητα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να γνωρίσουν βασικά στοιχεία της δεκαετίας του 1960 και να τα συγκρίνουν με στοιχεία της τρέχουσας δεκαετίας,
- να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε εποχή χαρακτηρίζεται από διαφορετικά κειμενικά είδη.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να γνωρίσουν ένα ιδιαίτερο έργο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, το *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60* του Θανάση Βαλτινού,
- να κατανοήσουν την ιδιαίτερη δομή του συγκεκριμένου κειμένου.

Γραμματισμοί

Επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να ασκηθούν στο να παρατηρούν τις διαφορετικές συμβάσεις που χαρακτηρίζουν ένα κειμενικό είδος,
- να είναι σε θέση να παράγουν κείμενα σεβόμενοι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους στο οποίο ανήκουν.

Διδακτικές πρακτικές

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου χρησιμοποιήθηκε κυρίως η μέθοδος της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας. Η επιλογή αυτή εξυπηρέτησε την ενεργητική εμπλοκή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία μέσω των ομάδων εργασίας που συγκροτήθηκαν, δημιούργησε ένα περιβάλλον αλληλοϋποστήριξης και γόνιμου διαλόγου που προώθησε τη διδασκαλία και την παραγωγή γνώσης, κάτι που αποτελούσε βασική επιδίωξη και του συνταγμένου σεναρίου. Οι ομάδες εργάστηκαν υπό την καθοδήγηση και τον συντονισμό του εκπαιδευτικού, ο οποίος παρενέβαινε για να ελέγξει ότι οι δραστηριότητες υλοποιούνται προς τη σωστή κατεύθυνση και για να δώσει οδηγίες και να επιλύσει απορίες.

Χρησιμοποιήθηκε, ακόμη, η κατευθυνόμενη συζήτηση στα σημεία που παρουσίασαν κάποια ιδιαίτερη δυσκολία, όπως στον προβληματισμό σχετικά με τη λογοτεχνικότητα του κειμένου του Βαλτινού. Στόχος δεν ήταν να οδηγηθεί η τάξη σε ένα ολοκληρωμένο και οριστικό συμπέρασμα, αλλά να τεθούν τα ερωτήματα και να παραμείνουν ανοιχτά προς διερεύνηση στο μέλλον.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Σύμφωνα με το συνταγμένο σενάριο διδασκαλίας, αφετηρία της συγκεκριμένης διδακτικής πρότασης υπήρξε η διαπίστωση ότι:

«η συνήθης διδασκαλία των αποσπασμάτων από το *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60* που περιλαμβάνει το σχολικό εγχειρίδιο συχνά αδικεί το έργο από το οποίο

ανθολογούνται και δεν δίνει στους μαθητές ούτε την παραμικρή ιδέα για την ιδιαίτερη σύνθεσή του. Σε αυτό εν μέρει ευθύνεται η συμπερίληψή τους στη θεματική ενότητα τη σχετική με την ξενιτιά και τη μετανάστευση, η οποία επιβάλλει μια διδακτική προσέγγιση των δύο αποσπασμάτων υπό αυτό το πρίσμα. Η παρούσα διδακτική πρόταση στράφηκε περισσότερο σε ζητήματα που έχουν να κάνουν με την ιδιαιτερότητα της δομής και της σύνθεσης του έργου του Βαλτινού και την εξοικείωση των μαθητών με τέτοια ιδιότυπα κείμενα που υπονομεύουν τις παραδοσιακές αφηγηματικές συμβάσεις».

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Στο σχολικό εγχειρίδιο της Β΄ Γυμνασίου ανθολογούνται δύο αποσπάσματα από το *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60* του Θανάση Βαλτινού («Δύο γράμματα της Χαράς») στην ενότητα «Η αποδημία • Ο καημός της ξενιτιάς • Ο ελληνισμός έξω από τα σύνορα • Τα μικρασιατικά • Οι πρόσφυγες».

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η αξιοποίηση των ΤΠΕ υπήρξε καίριο στοιχείο για τη συγκεκριμένη εφαρμογή. Οι μαθητές εργάστηκαν κατά κύριο λόγο στο εργαστήριο πληροφορικής με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή της ομάδας τους και όλο το υλικό που χρειάστηκαν για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων τους υπήρχε αναρτημένο σε συγκεκριμένη ενότητα της ψηφιακής τάξης του σχολείου, ώστε να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτό και από το σπίτι τους.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΛ Β΄ Γυμνασίου:

Θανάσης Βαλτινός, [«Δύο γράμματα της Χαράς»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Θανάσης Βαλτινός, *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60*. Αθήνα: Άγρα, 1992.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η διδακτική ώρα (εργαστήριο πληροφορικής)

Η εφαρμογή του σεναρίου άρχισε στις 17-02-2015 στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε έξι (6) ομάδες, από τις οποίες οι πέντε είχαν τέσσερα μέλη και μια είχε πέντε μέλη. Ο εκπαιδευτικός περιέγραψε σε αδρές γραμμές τι ακριβώς έπρεπε να κάνουν οι μαθητές στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εφαρμογής και τους ανακοίνωσε ότι θα ασχοληθούν με το βιβλίο του Θανάση Βαλτινού *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60*. Στη συνέχεια, τους ρώτησε τι γνωρίζουν για τη συγκεκριμένη δεκαετία. Οι μαθητές απάντησαν πως δεν γνωρίζουν τίποτε για τα γεγονότα ή τα πρόσωπα της δεκαετίας αυτής.

Προκειμένου να συγκεντρώσουν οι ίδιοι οι μαθητές στοιχεία για τη δεκαετία του '60, τους προτάθηκε να το πράξουν στο πλαίσιο των ομάδων με ελεύθερη αναζήτηση στο διαδίκτυο. Τους ζητήθηκε να εστιάσουν την αναζήτησή τους κυρίως σε ζητήματα σχετικά με την Ελλάδα, και να μην επιμείνουν μόνο σε πολιτικά γεγονότα, αλλά να επεκταθούν και σε κοινωνικά, πολιτιστικά, αθλητικά θέματα. Στόχος ήταν η εξοικείωσή τους με τη δεκαετία του 1960 και η προετοιμασία τους για τη μελέτη του βιβλίου του Βαλτινού. Για να έχει κάποιο νόημα και η αναζήτηση στοιχείων στο διαδίκτυο, ζητήθηκε από κάθε ομάδα να δημιουργήσει για την επόμενη συνάντηση ένα κολάζ για τη δεκαετία του 1960. Πιο συγκεκριμένα, τους ζητήθηκε να επιλέξουν από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν αυτά που θεωρούν χαρακτηριστικότερα της δεκαετίας εκείνης και να τα περιλάβουν στο δημιούργημά τους. Το κολάζ πραγματοποιήθηκε με χειροτεχνία και όχι ψηφιακά, ώστε να προσιδιάζει στην εποχή στην οποία αναφέρεται, ενώ κάποιες ομάδες εκτός από το κολάζ δημιούργησαν και παρουσίαση με το PowerPoint, δηλώνοντας πως τους είναι πιο εύκολο να εργαστούν στον ηλεκτρονικό υπολογιστή³.

³ Βλ. αρχεία: kolaz_omadas_1.JPG και Dekaeitia_60_Omada_3.ppt, στον Φάκελο Τεκμηρίων

2^η διδακτική ώρα (αίθουσα διδασκαλίας)

Η εφαρμογή του σεναρίου συνεχίστηκε στις 24-02-2015 στην αίθουσα διδασκαλίας του τμήματος. Οι ομάδες παρουσίασαν τα κολάζ τους και δέχθηκαν σχόλια και ερωτήσεις από τους συμμαθητές τους. Επισημάνθηκαν ομοιότητες και διαφορές στις επιλογές των ομάδων. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός ενημέρωσε τους μαθητές ότι ένα αντίστοιχο “κολάζ” για τη δεκαετία του 1960 έφτιαξε και ο συγγραφέας Θανάσης Βαλτινός, χρησιμοποιώντας αντί για φωτογραφίες κάποια πραγματικά ή/και επινοημένα κείμενα της εποχής. Η όλη αυτή δραστηριότητα είχε ως στόχο, μέσω της αναλογίας με το κολάζ, να κάνει αισθητό στα παιδιά τον τρόπο δουλειάς του Βαλτινού. Οι μαθητές πήραν στα χέρια τους το βιβλίο και το ξεφύλλισαν προκειμένου να διαπιστώσουν την ιδιαίτερη δομή του. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός διάβασε στην ολομέλεια της τάξης τα δύο αποσπάσματα που περιλαμβάνονται στο σχολικό εγχειρίδιο, δηλαδή το κείμενο με τίτλο «[Δυο γράμματα της Χαράς](#)».

Στη συνέχεια, έγινε συζήτηση για τα θέματα που αφορούν στη δεκαετία του 1960, όπως αυτά αναδεικνύονται στις δύο επιστολές της Χαράς, όπως η μετανάστευση, η ξενιτιά και οι συνθήκες ζωής μακριά από την πατρίδα, χωρίς την ισχυρή παρουσία του ευρύτερου κύκλου της οικογένειας. Ακόμη, έγινε λόγος για τον τρόπο και τα μέσα επικοινωνίας της δεκαετίας αυτής και οι μαθητές δήλωσαν κάπως έκπληκτοι, καθώς θεωρούσαν πως η επικοινωνία μέσω τηλεφώνου ήταν δεδομένη σε όλη τη διάρκεια του εικοστού αιώνα.

Για την επόμενη φορά ζητήθηκε από κάθε ομάδα να κατασκευάσει έναν κατάλογο χαρακτηριστικών γνωρισμάτων για τη δεκαετία που διανύουμε, ο οποίος θα είχε τόσο τους τρόπους/μέσα επικοινωνίας της εποχής, όσο και τα θέματα που απασχολούν τη σημερινή πραγματικότητα, όπως για παράδειγμα η οικονομική κρίση, η μετανάστευση, η τηλεόραση, το διαδίκτυο, οι έξυπνες συσκευές.

3^η διδακτική ώρα (αίθουσα διδασκαλίας)

Η τρίτη συνάντηση με το συγκεκριμένο τμήμα στο πλαίσιο εφαρμογής του σεναρίου έγινε στις 02-03-2015 στην αίθουσα διδασκαλίας του τμήματος. Αρχικά, ο εκπαιδευτικός πρότεινε να συζητηθεί το περιεχόμενο των καταλόγων με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της δεκαετίας του 2010 που έφεραν οι ομάδες. Όπως ήταν αναμενόμενο, δεν είχαν φέρει όλες οι ομάδες στοιχεία για τη συγκεκριμένη δεκαετία, με αποτέλεσμα να γίνει και μια σύντομη συζήτηση για τον τρόπο εργασίας και συνεργασίας των ομάδων και τα παραδοτέα έργα τους.

Η συζήτηση έγινε επομένως με σημείο αναφοράς τα στοιχεία που είχαν φέρει κάποιες από τις ομάδες και έτσι όλοι οι μαθητές κατάλαβαν ποιο είναι το ζητούμενο. Συμφωνήθηκε ότι κατά την επόμενη συνάντηση στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου οι ομάδες θα συνεργάζονταν για να δημιουργήσουν ένα ψηφιακό κολάζ ή μια παρουσίαση με PowerPoint με θέμα τη δεκαετία του 2010.

4η διδακτική ώρα (εργαστήριο πληροφορικής)

Η επόμενη συνάντηση με τους μαθητές στο πλαίσιο της παρούσας εφαρμογής πραγματοποιήθηκε στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου στις 03-03-2015. Οι ομάδες ήλθαν στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και ξεκίνησαν την αναζήτηση στοιχείων για τη δεκαετία του 2010. Κάποιοι από τους μαθητές/μέλη των ομάδων είχαν φέρει μαζί τους σε USB Stick στοιχεία που είχαν αναζητήσει και αποθηκεύσει σε έρευνα που έκαναν ατομικά στο σπίτι τους, με αποτέλεσμα ορισμένες ομάδες να ετοιμάσουν ταχύτερα το παραδοτέο τους.

Μέχρι το τέλος της διδακτικής ώρας όλες οι ομάδες, εκτός από μία, είχαν ολοκληρώσει τις εργασίες τους και τις είχαν αναρτήσει στην ψηφιακή τάξη⁴. Για την ομάδα που δεν είχε τελειώσει την εργασία της, ένα από τα μέλη της δεσμεύτηκε να την αναρτήσει από το σπίτι μέχρι την επόμενη συνάντηση.

⁴ Βλ. αρχεία: Dekaeitia_2010_Omada_2.doc, kolaz_2010_Omada_2_part_1.jpg και kolaz_2010_Omada_2_part_2.jpg στον Φάκελο τεκμηρίων

5^η διδακτική ώρα (εργαστήριο πληροφορικής)

Η πέμπτη συνάντηση με τους μαθητές στο πλαίσιο της παρούσας εφαρμογής πραγματοποιήθηκε στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου στις 09-03-2015. Οι ομάδες παρουσίασαν τα ψηφιακά κολάζ τους στην ολομέλεια και ακολούθησε συζήτηση για τις επιλογές τους. Οι περισσότερες ομάδες επέλεξαν να παραθέσουν παρόμοια θέματα από την πολιτική ζωή, τον αθλητισμό, τον κινηματογράφο, τη μουσική, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Η επιλογή/πρόταση του συνταγμένου σεναρίου για δημιουργία και χρήση ενός Wiki δεν υιοθετήθηκε για δυο κυρίως λόγους: ο πρώτος ήταν ότι το συγκεκριμένο τμήμα μαθητών δεν είχε την απαραίτητη εξοικείωση με το περιβάλλον του Wiki και επομένως, θα χρειαζόταν χρόνος για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο πριν ή κατά την υλοποίηση του παρόντος σεναρίου και ο δεύτερος ήταν ότι για την εν λόγω εφαρμογή διατέθηκαν έξι διδακτικές ώρες αντί για τις οκτώ αρχικά προβλεπόμενες, άρα κάποιες από τις δραστηριότητες έπρεπε να μην πραγματοποιηθούν.

6^η διδακτική ώρα (αίθουσα διδασκαλίας)

Η τελευταία συνάντηση με τους μαθητές στο πλαίσιο της παρούσας εφαρμογής πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διδασκαλίας στις 10-03-2015. Κατά τη διδακτική αυτή ώρα έγινε προσπάθεια να συγκρίνουν οι μαθητές τα στοιχεία που εντόπισαν και κατέγραψαν, από τη μια για τη δεκαετία του 1960 και από την άλλη για τη δεκαετία του 2010, προκειμένου να αντιληφθούν τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στις δυο αυτές δεκαετίες.

Το αξιοσημείωτο είναι πως, ενώ κατά την πρώτη και τη δεύτερη συνάντηση στο πλαίσιο της παρούσας εφαρμογής αρκετοί ήταν οι μαθητές που συμμετείχαν στη συζήτηση αναφορικά με τα στοιχεία της δεκαετίας του '60, κατά τη διάρκεια της τελευταίας διδακτικής ώρας όλοι, σχεδόν, οι μαθητές ήθελαν να αναφέρουν χαρακτηριστικά της δεκαετίας που διανύουμε και να εντοπίσουν ομοιότητες ή/και διαφορές με τη δεκαετία του '60.

Η συζήτηση κατευθύνθηκε και στον τρόπο έκφρασης των ίδιων των μαθητών μέσα από τις δυνατότητες που τους παρέχει η εξέλιξη της τεχνολογίας, καθώς και στα νέα κειμενικά είδη που αναγκαστικά κάνουν την εμφάνισή τους λόγω της συγκεκριμένης εξέλιξης. Βέβαια, όταν ζητήθηκε η άποψή τους για τη θέση της λογοτεχνίας στο νέο αυτό περίγραμμα δεν απάντησαν κάτι συγκεκριμένο. Ακόμη κι όταν τους ζητήθηκε να εκφέρουν γνώμη για το αν θα τους άρεσε να διαβάζουν λογοτεχνία μέσα από ψηφιακές εφαρμογές ή να δημιουργηθεί λογοτεχνία αποκλειστικά για ψηφιακή ανάγνωση, δεν είχαν κάτι να απαντήσουν.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Για την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου δεν χρησιμοποιήθηκαν φύλλα εργασίας αλλά κατά τη διάρκεια κάθε συνάντησης ο εκπαιδευτικός καλούσε τους μαθητές στο πλαίσιο των ομάδων να πραγματοποιήσουν κάποιες συγκεκριμένες εργασίες, όπως αυτές περιγράφηκαν πιο πάνω, στην ενότητα Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου, οι ίδιοι οι μαθητές πρότειναν τη δημιουργία μιας ψηφιακής αφήγησης, ώστε μαζί με όλα τα άλλα χαρακτηριστικά των δύο δεκαετιών να είναι δυνατή και η ακρόαση μουσικών κομματιών και τραγουδιών από τις δύο δεκαετίες, ώστε να φανεί και η διαφορά ή η ομοιότητα στον τρόπο έκφρασης των ανθρώπων των δύο δεκαετιών σε σχέση με τη μουσική.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου δεν παρουσιάστηκαν ιδιαίτερες δυσκολίες, γιατί εξ αρχής διασφαλίστηκε η δυνατότητα συνάντησης με τους μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ